

WYNIKI DZIAŁAŃ COROCZNEJ OCENY EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Zgodnie z Zarządzeniem Nr R – 0161/ 27/ 2013
Rektora Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie
z dnia 18 kwietnia 2013 r.

w sprawie struktury i zadań Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia
w Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie, kierunkowy zespół ds. Jakości Kształcenia
na kierunku malarstwo przedstawia wyniki działań zespołu w roku akademickim 2012/13.

1. Kierunkowy zespół ds. jakości kształcenia spotyka się raz w miesiącu, po czym podczas zebrania całego Zakładu Malarstwa poruszana jest tematyka jakości kształcenia, usprawniania i poprawiania toku dydaktycznego realizowanego na kierunku Malarstwo.
W bieżącym roku akademickim dokonane zostały dwie fundamentalne zmiany w funkcjonowaniu kierunku:
a/. przeprowadzka z wynajmowanego budynku przy ul. Bohaterów Katynia 40/42 do otrzymanych w budynku głównym AJD (ul. Waszyngtona 4/8) nowych pomieszczeń, pracowni malarskich i rysunkowych
b/. reorganizacja struktury jednostki prowadzącej kierunek – przekształcenie Zakładu Malarstwa i Rysunku w Katedrę Malarstwa.
- rezultaty: obie te zmiany w istotny sposób wpływają na doskonalenie jakości kształcenia poprzez poprawę warunków lokalowych oraz zwiększenie efektywności zarządzania procesem dydaktycznym.
2. Równolegle trwają prace nad korektami programów kształcenia na studiach I i II st. oraz opracowaniem efektów kształcenia i programu nauczania dla jednolitych pięcioletnich studiów magisterskich.
Do współpracy zapraszani są powołani wcześniej interesariusze zewnątrzni (dyrektor Muzeum Częstochowskiego, Wiceprezes Zarządu Agencji Rozwoju Regionalnego w Częstochowie SA, Dyrektor Zespołu Szkół Artystycznych i Akademickich „ALA” w Częstochowie) oraz przedstawiciele Samorządu Studenckiego.
Tematyka spotkań:
a/. analiza regionalnego rynku pracy w kontekście kwalifikacji absolwenta kierunku malarstwo
– **wnioski:** modelowanie sylwetki absolwenta pod kątem samozatrudnienia i kreacji nowych miejsc pracy
b/. problemem zainteresowania młodzieży studiami na Wydziale Sztuki pod kątem atrakcyjności programu studiów oraz możliwościami i wymaganiami rynku pracy
– **wnioski:** wprowadzenie w proponowanym programie studiów specjalizacyjnych pracowni dyplomowych poszerzających ofertę programową o multimedia i obrazowanie/kreację cyfrową.

c/. możliwości poszerzania kompetencji absolwenta pod kątem pracy w jednostkach wystawienniczych (galerie sztuki, muzea)

– **wnioski**: uzupełnienie programu o umiejętności projektowania i aranżacji wnętrz

3. Analiza sposobów weryfikacji zakładanych efektów kształcenia na kierunku malarstwo.

Weryfikacja efektów kształcenia w obszarze sztuki a szczególnie w sztukach pięknych, do których należy malarstwo jest najtrudniejszym procesem wprowadzania KRK.

Kilkusetletnia tradycja nauczania malarstwa w europejskich uczelniach artystycznych wypracowała znakomicie sprawdzający się model kształcenia oparty na relacjach mistrz – uczeń. Specyfika tych relacji polegająca na totalnie zindywidualizowanym procesie dydaktycznym wykształciła pełen wachlarz różnorodności celów i metod kształcenia oraz własny, czasem hermetyczny język opisu.

Sztuka wymaga wolności a dydaktyka artystyczna elastyczności.

Ważna jest nie tylko wiedza i doświadczenie – ale również ryzyko twórcze i związane z tym przekraczanie barier, krytyczna postawa wobec wzorców tradycji, poszukiwanie i definiowanie nowych horyzontów.

Jeżeli nie jesteśmy w stanie wygenerować „wzorców celu twórczości” to jeszcze trudniej wskazać studentom właściwe i wspólne dla wszystkich efekty kształcenia oraz weryfikować je jedną miarą. W rozwoju artystycznym w obszarze sztuki istotne są również rzeczy nieprzewidywalne, irracjonalne, wynikające z przypadku – i na te wartości proces dydaktyczny musi być otwarty.

Kilkuletnie przygotowania programowe do KRK i pierwsze tegoroczne doświadczenia dydaktyczne skłoniły Zespół Kierunkowy do podziału efektów kształcenia na dwie grupy:

- grupa 1: efekty kształcenia weryfikowalne „krótkoterminowo”

(semestralnie, rocznie – związane z pojedynczym przedmiotem¹)

- grupa 2: efekty kształcenia weryfikowalne „długoterminowo”

(związane z pełnym programem studiów i odpowiadającym mu dyplomem²)

Dla studiów I st. efekty kształcenia grupy 1. odnoszą się do przedmiotów zawartych w MODULE I (treści podstawowe) i MODULE III (wf i język obcy) oraz w MODULE II (treści kierunkowe) - malarstwo, rysunek (dla pierwszego roku studiów) i technologia malarstwa.

Efekty kształcenia grupy 2. przypisane są do dyplomowych pracowni malarskich oraz uzupełniających pracowni dyplomowych (rysunek; malarstwo architektoniczne; cyfrowa kreacja i animacja obrazu; multimedialna organizacja widowisk – scenografia, wystawiennictwo, performance; projektowanie wnętrz i perspektywa).

Dla studiów II st. efekty kształcenia grupy 1. odnoszą się do przedmiotów zawartych w MODULE I (filozofia sztuki, analiza sztuki współczesnej, przedmiot wolnego wyboru, proseminarium pracy teoretycznej) i MODULE III (projekty twórcze z elementami prawa autorskiego, język obcy specjalistyczny)

Efekty kształcenia grupy 2. znajdują swoje odniesienie w MODULE II (dyplomowa pracownia malarstwa i uzupełniające pracownie dyplomowe).

Podobny podział zastosowany został dla efektów kształcenia przyporządkowanych jednolitym studiom magisterskim.

---

¹ AUTONOMIA PROGRAMOWA UCZELNI - Ramy kwalifikacji dla szkolnictwa wyższego, MNiSW, 2010.

Rozdział 1: E. Chmielecka, Z. Marciniak, A. Kraśniewski – Krajowe ramy kwalifikacji dla polskiego szkolnictwa wyższego, 1.2.2 Efekty kształcenia, s.12.

² Tamże.

Tak przyjęty podział pozwala na wyznaczenie zróżnicowanego związku między efektami kształcenia a punktami ECTS – przyznanie punktów powinno być³ (co nie oznacza musi być) uwarunkowane osiągnięciem konkretnych efektów kształcenia.

W grupie I. efekty kształcenia weryfikowane i potwierdzane są semestralnie zgodnie z zawartymi w Karcie Przedmiotu metodami, kryteriami i formami oceny.

W przypadku wykładów i konwersatoriów: egzamin, test sprawdzający, projekt zaliczeniowy. Dla laboratoryjnych zajęć pracowniowych: semestralny przegląd prac połączony z publiczną analizą i weryfikacją efektów kształcenia, samooceną studenta w grupie, oceną przez pracownika (lub zespół pracowników) prowadzących przedmiot oraz złożeniem przez studenta dokumentacji w formie portfolio na przeglądzie końcoworocznym. W tym systemie weryfikacji punkty ECTS przyznawane są za osiągnięcie efektów kształcenia przynależnych do każdego kolejnego semestru studiów.

W grupie II. ze względu na specyfikę pracowni dyplomowych weryfikacja efektów kształcenia jest procesem ciągłym, odnawialnym i powtarzającym się aż do zakończenia procesu dydaktycznego. Ostateczna weryfikacja poziomu ich osiągnięcia w okresie studiów następuje w trakcie publicznej obrony pracy dyplomowej (licencjackiej lub magisterskiej) – w formie wystawy prac połączonej z egzaminem ustnym oraz otwartą dyskusją z udziałem zgromadzonej publiczności. Ale to nie jest zamknięcie procesu kształcenia – całej dalszej drodze twórczej towarzyszy proces samorozwoju pogłębiający wiedzę, rozumienie, umiejętności i kompetencje absolwenta. Służy temu formuła *pracowni otwartych* – dająca absolwentom możliwość stałego kontaktu z *mistrzem*.

Do dokumentacji dyplomowej dołączone jest portfolio prezentujące dorobek artystyczny.

Wcześniej każdy kolejny semestr studiów w pracowniach dyplomowych zaliczany jest oceną pozytywną i przyznaniem punktów ECTS – za realizację zadań programowych i uzyskanie, co najmniej jednego z przypisanych pracowni efektów kształcenia.

Specyfika dydaktyki obok zakładanego planem studiów ciągłego rozwoju studenta przewidywać musi również okresy wyciszenia, stagnacji i regresu, które w obszarze sztuki są tak naturalne jak zmienność pór roku w przyrodzie. Tak jak ogrodnik nie może winić jabłoni za to, że nie rozkwita zimą – tak w relacjach mistrz-uczeń w pracowniach artystycznych uszanować trzeba nieprzewidywalną, trudną do zaprogramowania i nie poddającą się szablonom efektywność twórczego rozwoju studenta.

Semestralna walidacja efektów kształcenia następuje w trakcie otwartego przeglądu prac połączonego z zespołową analizą, samooceną studenta i oceną wystawioną przez pracowników naukowo-dydaktycznych prowadzących pracownię. Kolejnym elementem weryfikacji jest końcoworoczna wystawa prac studentów – udostępniona dla publiczności. Dokumentem archiwizującym efekty kształcenia studenta jest portfolio.

4. Wdrażanie procedur hospitacji zajęć na kierunku.
Hospitacje odbywają się regularnie, corocznie. Na początku roku akademickiego kierownik zespołu przygotowuje plan hospitacji. Aktualnie procedury oceny zajęć dobiegają końca i po zakończeniu zajęć semestralnych Zespół Kierunkowy dokona analizy wyników i zapozna z nimi wszystkich pracowników Katedry.
5. Wdrażanie procedur ocen zajęć i nauczycieli akademickich.
Procedury oceny zajęć i nauczycieli akademickich dobiegają końca. Po zebraniu wszystkich

---

³ Tamże, s.13.

ankiet (po zakończeniu tegorocznego cyklu dydaktycznego) dokonana zostanie analiza ocen i omówione zostaną wynikające z niej wnioski.

6. Nadzorowanie realizacji systemu akumulacji i transferu punktów ECTS.
W związku z modyfikacją siatek godzinowych i zmianami w ilości godzin w poszczególnych przedmiotach programu – modyfikacji ulega również związana z tym punktacja ECTS.
W trakcie roku akademickiego zespół kilkakrotnie weryfikował efekty kształcenia i transfer punktacji ECTS w przypadku zwracania się studentów o uznanie efektów kształcenia uzyskanych poza naszą jednostką.

7. Monitorowanie prawidłowości zasad oceniania studentów na kierunku malarstwo.
Szacunąc zindywidualizowany proces dydaktyczny na kierunku Malarstwo – Zespół wypracował i przyjął wielopłaszczyznową, wspólną formę oceny studentów w pracowniach dyplomowych:
  - aktywność i zaangażowanie studenta
  - indywidualność postawy
  - samodzielność w wyznaczaniu celów i rozwiązywaniu problemów.

8. Monitorowanie jakości prac dyplomowych i rzetelności ich oceny.